

21:e sön. eft. Trefaldighet – 2018 – LARS BORGSTRÖM (LFS)

Tekster: Salme 119:1-9; 2 Sam 7:17-29; Ef 6:10-20; Joh 4:43-54

Jesus hade varit två dagar i den samaritiska staden Sykar (Joh. 4:40), innan Han kom tillbaka till Galileen.

Jesus möter en kunglig tjänare

Så dyker en man i kunglig tjänst upp och ber Jesus att Han ska bota hans son, som låg dödssjuk i Kapernaum, ca 2,5 mil bort. Jesus svarade honom: ”Om ni inte får se tecken och under, tror ni inte.” Vad var nu detta? Här kommer en hjälpsökande man och ber Jesus om hjälp, för att hans son ska kunna bli frisk från sin dödliga sjukdom, och så får han endast höra klander om hur felaktig tro han och de andra har! Varför detta till synes hjärtlösa svar från Jesus? Var det en prövning på samma sätt som Han vid ett annat tillfälle prövade en kanaaneisk kvinna, som ville att Han skulle befria hennes demonbesatta dotter (Matt. 15:21–28)?

Jesus talar hur som helst inte endast till mannen, utan inkluderar hela gruppen som står där, ja hela sin hemtrakt Galileen. Han anklagar dem för att vara teckensökare, mirakeldyrkare. De menar sig tro, men deras tro är i själva verket ingen verklig tro som ärar Jesus. Den är som de människornas, som ville göra Jesus till brödkung (Joh. 6:15) – eller som Hans bröders, som mitt i sin otro ville att Jesus skulle göra sig känd som undergörare (Joh. 7:3–5). Det är visserligen en slags tro, men den förenar inte människan med Jesus, så att Jesus blir hennes Frälsare, så att Han kan ösa sin nåd och sanning över henne. Tvärtom så vanäras en sådan tro Honom. Med sin anklagelse understryker Jesus verkligen vad Han själv tidigare hade vittnat om: ”en profet blir inte erkänd i sin hemtrakt”.

Men hur var det nu med den kunglige tjänstemannen? Var han som alla de andra, en som sökte tecken och under istället för en Frälsare från synd och skuld – en som intresserade sig för Jesus p.g.a. Hans undergörande kraft, men inte älskade Hans person?

Det verkar som att han hade en sann tro. Två saker får mig att tro det. För det första står det att han var en man i kunglig tjänst, vilket innebär att han var anställd av Herodes Antipas, den onde härskaren som gift sig med sin brors hustru och låtit fångsla och avrätta Johannes döparen. I detta sammanhang kan en sådan omständighet sätta honom mer på de oförmodade troendes sida, än på Jesu ”eget folks” sida, de som inte tog emot Honom. Återkommande i evangelierna är ju hur Jesus finner tro på de mest oväntade ställen, hos de mest osannolika människor. För det andra får berättelsen sedan ett vackert slut, där det sägs, efter det att hans son blivit frisk, att ”Och han kom till tro med hela sin familj” (v 53). Mitt intryck är därför att Jesus prövade mannens tro såsom Han vid ett annat tillfälle prövade den kanaaneiska kvinnans tro. Syftet med sådana prövningar är att tron ska stärkas eller ledas i rätt riktning.

Jesus botar den kunglige tjänarens son

När Jesus svarade den kunglige tjänaren att de endast tror om de får se tecken och under, vet vi inte hur mannen tog det. Han endast upprepade sin begäran: ”Herre, kom innan mitt barn dör!”. Då får han svaret från Jesus: ”Gå, din son lever”. Johannes kommenterar detta med att säga att ”Då trodde mannen det ord som Jesus sade till honom och gick”. Vad som är värt att lägga märke till här är att mannen hade bett Jesus att följa med ner till Kapernaum för att bota sonen, men när Jesus endast svarar att han ska gå i den förvissningen att sonen ska få leva, så gör han det. Vilken slags tro denne tjänsteman än kan ha haft fram till detta tillfälle, uppfattade han troligtvis nu något av vem Jesus är – att Han är oändligt mycket större än en undergörare – då Frälsaren uttalade de majestätiska orden ”Gå, din son lever”.

På vägen hem blir tjänstemannen sedan mött av några av sina tjänare som berättade för honom att hans son blivit frisk. Vid närmare utfrågning visade det sig att botandet skett just vid den timme, då Jesus sagt: ”Gå, din son lever”. Denna bekräftelse ledde sedan till att den kunglige tjänstemannens hela hushåll kom till tro.

Lärdomar för oss

Vad kan vi lära oss av dagens evangelium? Finns här saker som kan bli till nytta för oss, till hjälp för vårt andliga liv? Orden ”en profet blir inte erkänd i sin hemtrakt” får bli ett varningens ord för oss. ”Hur då?”, kanske någon undrar, ”vi kommer ju inte från Jesu hemtrakt”. Det är sant, men de inre, syndfulla impulserna som fanns hos galileerna, som hindrade dem från att ta emot Jesus på ett riktigt sätt, kan finnas också hos oss. Jag kan se tre sådana hinder.

För det första kan det finnas en form av stolthet hos oss som har att göra med något annat än Jesus själv. Folket i Galileen ville kunna säga att denne undergörare växte upp i deras stad. På det sättet kunde de ta åt sig lite av den ära och stjärnstatus som tillhörde Jesus. De frågade inte efter nåd och förlåtelse, utan efter spektakulära underverk som de själva kunde sola sig i glansen av. Jesu makt och

ära skulle göda deras egna egon. De ärar Honom alltså inte för den Han är, fastän de tror sig göra det. Finns denna fara i någon slags överförd bemärkelse även för oss? Kanske vi kan bli så fästade vid någon kyrka, kristen rörelse, lovsångsstil eller någon viss kristen personlighet, att vi blir högmodiga genom vår tillhörighet till denna sak eller person, särskilt om det hela kröns med yttre, numerär framgång. Det rättfärdigas eller ursäktas så lätt eftersom det sker med kristna förtecken. Och så glider vi över till att älska denna sak eftersom att vi äras genom den, inte därför att Kristus äras. När detta sker blir det svårare och svårare att se Kristus sådan Han verkligen är och ära Honom för detta – den som frälser av nåd allena och kallar oss till ödmjukhet och självupppoffrande tjänst, ofta i det undanskymda.

För det andra kan vi inbilla oss att vi har något slags företråde. Galileerna kunde lätt tänka att eftersom Jesus var från deras hemstad, hade de någon slags gräddfil till det gudomliga, till Guds rike. Guds kraft verkade ju tydligt genom Jesus, bygdens son. Denna inställning kan lätt gripa även människor i vår tid. Jag är ju prästson, jag kommer ju från en helgjuten kristen familj eller jag är ju med i det eller det fromma sammanhanget eller i en viss bibel- och bekännelsetrogen församling. Då måste jag ju ha det rätt ställt med Gud, kan tanken lätt bli. En känsla av företråde eller att vi på ett särskilt sätt har tillgång till, eller (ännu värre) rätt till Jesus och Guds rike, hindrar oss från att lära känna Jesus sådan Han verkligen är.

För det tredje kan en känsla av hemtamhet smyga sig in, som gör att vi inte tar emot och ärar Jesus som Världens, och inte minst min Frälsare, som räddat mig från evig olycka till evig salighet. Galileerna tänkte att den här mannen är en av oss, vi känner Hans mor och bröder. Vi vet hurdan Han är. Samma inställning kan behärska oss. Vi är så bekanta med Bibeln, med Jesus, med kristendomen, att ingenting längre överraskar oss. Jesus kan inte längre hänföra oss och ge oss nya, hisnande perspektiv på tillvaron. Vi har liksom tämjt Honom och gjort Honom välbekant på ett felaktigt sätt.

Vi måste verkligen vara på vår vakt mot dessa syndfulla böjelser eller tendenser. De två första (stoltheten att höra till ett visst sammanhang och känslan av att ha företråde) förminskar, minimerar eller t.o.m. omintetgör nåden, som Jesus kommer med. Den tredje (hemtamheten, att uppfatta Jesus som alltför välbekant) förminskar Hans makt, Hans kraft.

Som en motkur mot allt detta ska vi betrakta Jesu botande av den kunglige tjänstemannens son. I Jesu handlande ser vi verkligen Hans nåd, den fullständigt oförtjänta nåden och samtidigt Hans överraskande makt.

Lägg först märke till nåden i det hela. Jesus botar pojken i en miljö som behärskas av otro. Galileerna tog ju inte emot Jesus på det rätta sättet, som världens Frälsare såsom samariterna hade gjort, utan ville bara se under och tecken. Jesus berömmar inte tjänstemannen eller de omkring honom. Han ser med sorg och upprördhet på den falska, sensationslystna tro som florerade i Galileen. Och i den miljön utför Han ändå helbrägdagörelsens under, ett uttryck för ren nåd. Den mans önskan Han tillmötesgår, är en man i den onde kung Herodes Agrippas tjänst. Denne tjänsteman hade inte heller sagt något berömmande om Jesus, utan ville endast att Han skulle komma och hjälpa hans sjuke son. Med andra ord var det ren nåd när Jesus bestämde sig för att hjälpa pojken. Han sökte inte efter meriter hos den hjälpbehövande, granskade inte hans CV. Det var en fri, nådefull gåva. ”Vi såg hans härlighet [---] Och Han var full av nåd och sanning [---] Av Hans fullhet har vi alla fått, nåd och åter nåd” (Joh. 1:14, 16). Men den som är stolt i sig själv eller tror sig ha något företråde uppfattar inte denna nåd.

Allra sist ska vi också lägga märke till kraften i helbrägdagörelsen. Pojken låg döende i feber. Jesu makt visar sig i att Han bara behövde säga ett ord. Allt Han gjorde var att säga: ”Gå, din son lever”. Och genast, p.g.a. detta enda ord, förändrades pojkens hela hälsotillstånd. Det virus eller vad det nu var som plågade honom var med ens borta. Johannes lägger särskild vikt vid att botandet skedde omedelbart. I v 52 ser vi att tjänstemannen fick reda på att pojken hade tillfrisknat den sjunde timmen, d.v.s. vid 13-tiden dagen dessförinnan. ”Då förstod fadern att det hade hänt vid just den tid då Jesus sade till honom: ’Din son lever.’” Och han kom till tro med hela sin familj.” Lägg också märke till avståndet mellan Jesus och pojken. Pojken låg sjuk 2,5 mil bort. Fadern förutsatte att Jesus måste följa med honom till Kapernaum för att kunna utföra botandet. Men när Jesus talar med auktoritet spelar det ingen roll om avståndet är 2,5 eller 2 500 mil eller lika många ljusår. Det finns inga rumsliga begränsningar för Hans makt.

En döende pojke botas med endast ett ord, på långt avstånd, omedelbart. Sådan är Jesus. Det är nåd och makt, kraft och barmhärtighet. ”Vi såg hans härlighet, den härlighet som den Enfödde har från Fadern [---] Av hans fullhet har vi alla fått, nåd och åter nåd” (Joh. 1:14, 16). Må Herren ta bort all egen stolthet, all känsla av företråde och all den falska förtrogenhet med Jesus som gör Honom tam och förutsägbart, och istället uppenbara för oss Jesu nåds och krafts härlighet.

Amen.